

Tato prezentace je součástí wiki-prezentace [Metoda GUHA, LISp-Miner a typové úlohy](#)

Je dostupná z [této adresy](#)

Verse 20. 8. 2019

Typ úlohy: Pozitivní ordinální asociace

Data: [Hotel](#)

Problém: *Existuje kombinace hodnot atributů z Pobyť, Host, Bydliště, Meteo tak, že pro tuto kombinaci je zřetelná pozitivní ordinální závislost mezi některou dvojicí atributů z DHodnoceni, DPersonal, DStrava, DUbyťování a DZabava?*

Jan Rauch

Katedra informačního a znalostního inženýrství

Vysoká škola ekonomická v Praze

© Jan Rauch

Kontingenční tabulka – příklad 1

Matice dat: [HotelPlusExterni](#)

KL(Hvek, PCenaCelkem, [HotelPlusExterni](#))

		PCenaCelkem				
		nejnižší	nižší	průměr	vyšší	nejvyšší
Hvek	pod 21	22	30	26	25	17
	od 21 do 28	37	53	46	50	44
	od 28 do 60	199	194	204	207	216
	60 a více	140	118	111	131	130

$\Sigma = 2000$

Kontingenční tabulka – příklad 2

Matice dat: HotelPlusExterni / HStat(ČR)

KL(Hvek, PCenaCelkem, HotelPlusExterni / HStat(ČR))

		PCenaCelkem				
		nejnižší	nižší	průměr	vyšší	nejvyšší
Hvek	pod 21	16	16	11	11	10
	od 21 do 28	24	28	17	15	22
	od 28 do 60	98	89	69	74	106
	60 a více	74	57	45	61	70

$\Sigma = 913$

KL-tabulka

Matice dat: $\mathcal{M}/\chi$

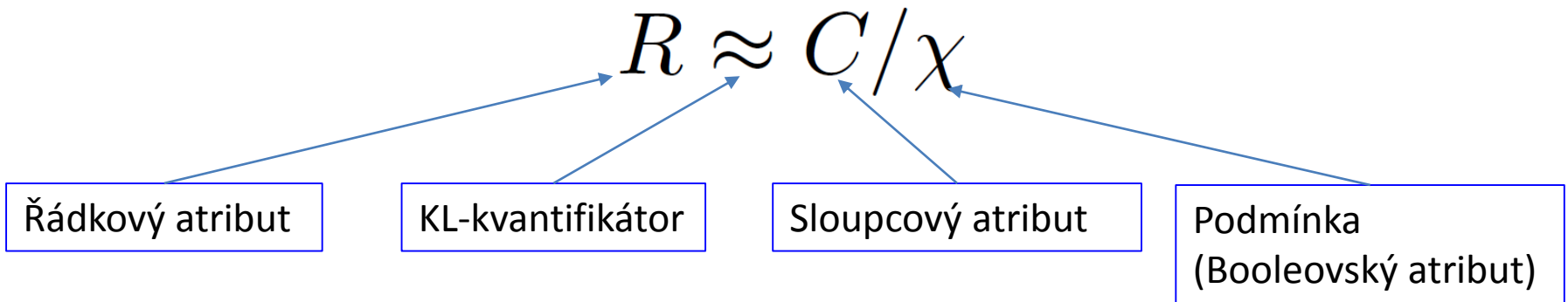
$KL(R, C, \mathcal{M}/\chi)$

		C				
		$\mathcal{M}/\chi$	c_1	$\dots$	c_L	Σ_l
R	r_1	$n_{1,1}$	$\dots$	$n_{1,L}$	$n_{1,*}$	
	$\vdots$	$\vdots$		$\vdots$	$\vdots$	
	r_K	$n_{K,1}$	$\dots$	$n_{K,L}$	$n_{K,*}$	
	Σ_k	$n_{*,1}$	$\dots$	$n_{*,L}$	n	

$\Sigma = n$

KL - vztah

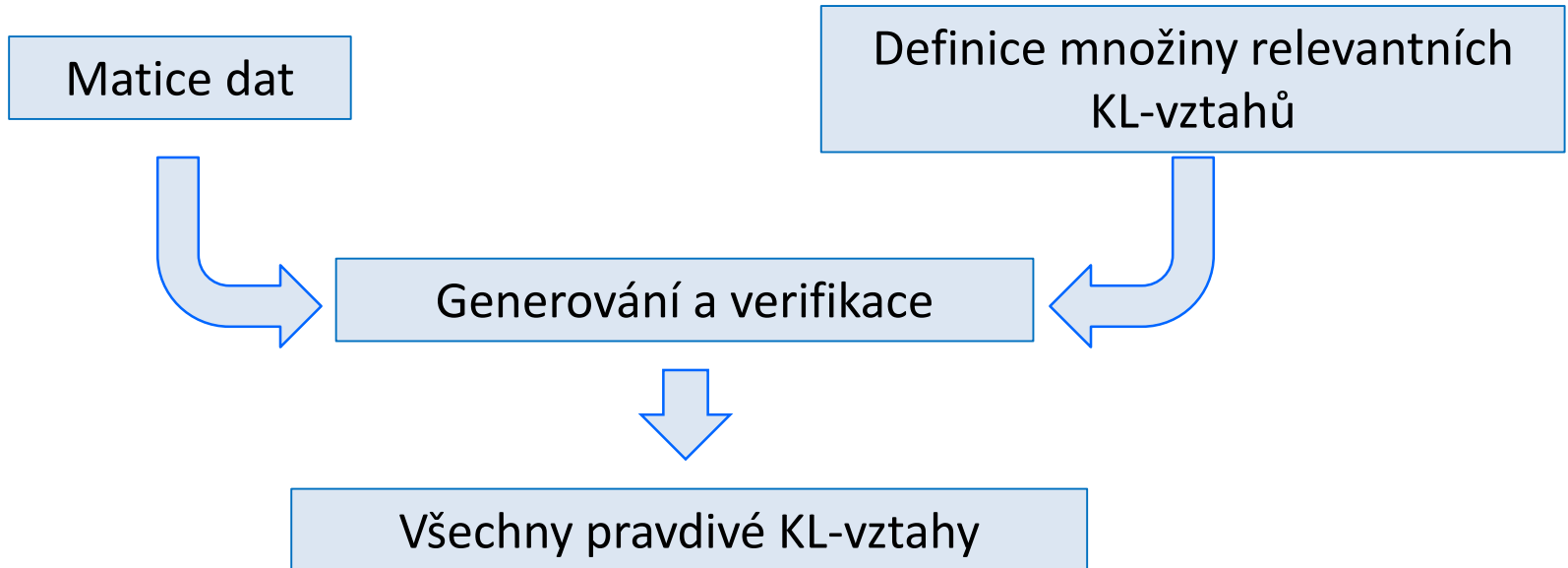
Týká se matice dat $\mathcal{M}$

Je pravdivý: podmínka daná KL-kvantifikátorem je splněna na $KL(R, C, \mathcal{M}/\chi)$

Je nepravdivý: podmínka daná KL-kvantifikátorem není plněna na $KL(R, C, \mathcal{M}/\chi)$

GUHA procedura KL-Miner

Skupina atributů Dotazník

Matrix: HotelPlusExterni

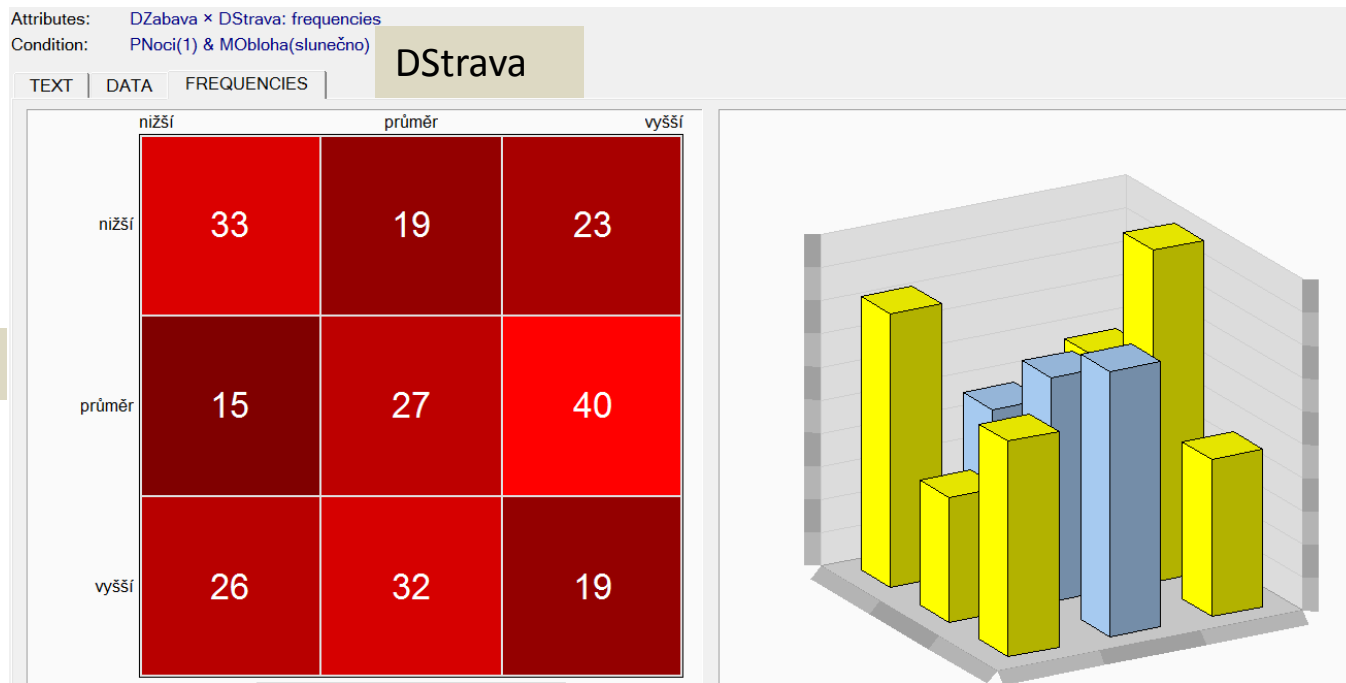
Groups of attributes tree

- Root group of attributes
  - Dotazník
  - Host
    - Bydliště
    - Meteo
  - Pobyt
    - Cena
    - Začátek
    - Směnárna

Atribute	Used	DBCColumn	Categories	XCat	Sample categories
DHodnoceni ←	+	DHodnoceni	3		nespokojen, průměr, spokojen
DPersonal_edc20	+	DPersonal	20		<0;4>, <5;9>, <10;14>, <15;19>, <20;24>, <25;29>, <30;3
DPersonal_edc5	+	DPersonal	5		<0;19>, <20;39>, <40;59>, <60;79>, <80;100>
DPersonal_edc5_m	+	DPersonal	5		, *, **, ***, ****, *****
DPersonal_ef3 ←	+	DPersonal	3		nižší, průměr, vyšší
DStrava_edc20	+	DStrava	20		<0;4>, <5;9>, <10;14>, <15;19>, <20;24>, <25;29>, <30;3
DStrava_edc5	+	DStrava	5		<0;19>, <20;39>, <40;59>, <60;79>, <80;100>
DStrava_edc5_m	+	DStrava	5		, *, **, ***, ****, *****
DStrava_ef3 ←	+	DStrava	3		nižší, průměr, vyšší
DUbytovani_edc20	+	DUbytovani	20		<0;4>, <5;9>, <10;14>, <15;19>, <20;24>, <25;29>, <30;3
DUbytovani_edc5	+	DUbytovani	5		<0;19>, <20;39>, <40;59>, <60;79>, <80;100>
DUbytovani_edc5_m	+	DUbytovani	5		, *, **, ***, ****, *****
DUbytovani_ef3 ←	+	DUbytovani	3		nižší, průměr, vyšší
DZabava_edc20	+	DZabava	20		<0;4>, <5;9>, <10;14>, <15;19>, <20;24>, <25;29>, <30;3
DZabava_edc5	+	DZabava	5		<0;19>, <20;39>, <40;59>, <60;79>, <80;100>
DZabava_edc5_m	+	DZabava	5		, *, **, ***, ****, *****
DZabava_ef3 ←	+	DZabava	3		nižší, průměr, vyšší

Aplikace procedury KL-Miner – příklad

Inspirace: KL-tabulka KL(DZabava, Dstrava, HotelPlusExterni / PNoci(1) $\wedge$ Mobloha(oblačno))

Existuje kombinace hodnot atributů z Pobyť, Host, Bydliště, Meteo tak, že pro tuto kombinaci je zřetelná pozitivní ordinální závislost mezi některou dvojicí atributů z DHodnoceni, DPersonal, DStrava, DUbytování a DZabava?

Závislost mezi atributy – příklad

KL(DZabava, DStrava, HotelPlusExterni /
/ PNoci(1) $\wedge$ MObloha(oblačno))

	nižší	průměr	vyšší
nižší	33	19	23
průměr	15	27	40
vyšší	26	32	19

téměř nezávislé

KL(DHodnoceni, DPersonal, HotelPlusExterni /
/ PNoci(3;7) $\wedge$ PDenTydne(So)) $\wedge$ POsob(1,2)

	nižší	průměr	vyšší
nespokojen	59	0	0
průměr	2	25	5
spokojen	0	0	65

téměř funkce

Kendallův koeficient τ_b

$$TauB(T_{KL}) = \frac{2(P-Q)}{\sqrt{(n^2 - \sum_{k=1}^K n_{k,*}^2)(n^2 - \sum_{l=1}^L n_{*,l}^2)}}$$

$$P = \sum_{k=1}^K \sum_{l=1}^L n_{k,l} \sum_{i=k+1}^K \sum_{j=l+1}^L n_{i,j} \quad Q = \sum_{k=1}^K \sum_{l=1}^L n_{k,l} \sum_{i=k+1}^K \sum_{j=1}^{l-1} n_{i,j}$$

$$T_{KL} :$$

$\mathcal{M}/\chi$	c_1	$\dots$	c_L	Σ_l
r_1	$n_{1,1}$	$\dots$	$n_{1,L}$	$n_{1,*}$
$\vdots$	$\vdots$		$\vdots$	$\vdots$
r_K	$n_{K,1}$	$\dots$	$n_{K,L}$	$n_{K,*}$
Σ_k	$n_{*,1}$	$\dots$	$n_{*,L}$	n

$KL(R, C, \mathcal{M}/\chi)$

$TauB(T_{KL}) > 0$ – pozitivní ordinální závislost pokud platí χ , $R \uparrow \uparrow C / \chi$

$TauB(T_{KL}) < 0$ – negativní ordinální závislost pokud platí χ , $R \uparrow \downarrow C / \chi$

$TauB(T_{KL}) = 0$ – ordinální nezávislost R a C pokud platí χ

$|TauB(T_{KL})| = 1 - C$ je funkcí R a C pokud platí χ

Závislost mezi atributy – příklad s τ_b

KL(DZabava, DStrava, HotelPlusExterni /
/ PNoci(1) $\wedge$ MObloha(oblačno)

	nižší	průměr	vyšší
nižší	33	19	23
průměr	15	27	40
vyšší	26	32	19

téměř nezávislé

$$\tau_b = 0.01$$

KL(DHodnoceni, DPersonal, HotelPlusExterni /
/ PNoci(3;7) $\wedge$ PDenTydne(So)) $\wedge$ POsob(1,2)

	nižší	průměr	vyšší
nespokojen	59	0	0
průměr	2	25	5
spokojen	0	0	65

téměř funkce

$$\tau_b = 0.96$$

Aplikace procedury KL-Miner – příklad 1

HVek	HPohlavi	HMesto	HMesto_X	HMesto_Y	HStat	PPobytOd	PNoci	POsob	PTypPobytu	PCenaUbytovani	PCenaStrava	PCenaSleva	PCenaCelkem	DHodnoceni
21	žena	České Budějovice	14.4757883	48.9763169	ČR	31.5.2013	1	1	rekreační	1450.00	0.000	0.00	1450.00	spokojen 91 82 81 56
34	muž	Linec	14.2862742	48.3066489	Rakousko	2.8.2013	2	4	rekreační	11600.00	1440.000	200.00	12840.00	průměr 44 21 62 84
30	muž	Videň	16.3736767	48.2115631	Rakousko	5.6.2012	7	2	rekreační	16940.00	2100.000	200.00	18840.00	nespokojen 5 37 25 71
62	muž		3	50.										
35	žen		48.21											
58	muž		4.4757											
81	žena	Videň	16.3736767	48.21										
22	žena	Dráždany	13.7397044	5										
82	muž	Katovice	19.0241283	50.										
55	muž	Praha	14.4212806	50.0874										
75	žena	Berlín	13.3908886	52.										
66	žena	Linec	14.2862742	48.30										
64	žena	Linec	14.2862742	48.30										
35	muž	Košice	21.2543528	48.7160408	Slovensko	6.4.2012	1	2	rekreační	2420.00	0.000	0.00	2420.00	průměr 36 52 56 36
32	muž	Mnichov	11.5836375	48.1364669	Německo	13.8.2013	1	1	služební	1450.00	180.000	0.00	1630.00	průměr 47 58 70 46
65	muž	Plzeň	13.3771556	49.7490										
79	muž	Brno	16.6153758	49.1921										
28	žena	Dráždany	13.7397044	5										
35	žena	Hamburg	10.0043528	53.5498325	Německo	5.1.2013	14	2	rekreační	40600.00	5040.000	200.00	45440.00	nespokojen 27 15 30 12
22	muž	Plzeň	13.3771556	49.7490406	ČR	9.11.2013	4	1	rekreační	5800.00	0.000	200.00	5600.00	spokojen 84 79 86 48
25	muž	Karlovy Vary	12.8690381	50.2311075	ČR	9.11.2013	7	2	rekreační	20300.00	0.000	600.00	19700.00	spokojen 88 74 94 54
20	žena	Hamburg	10.0043528	53.5498325	Německo	19.1.2013	14	4	rekreační	81200.00	10080.000	200.00	91080.00	průměr 59 23 46 96
30	žena	Linec	14.			.11.2013	2	4	rekreační	11600.00	0.000	200.00	11400.00	spokojen 88 82 84 61
45	žena	Karlovy V				28.12.2012	2	2	rekreační	4840.00	600.000	200.00	5240.00	spokojen 81 99 87 23

Hotel.txt

Existuje kombinace hodnot atributů z Pobyt, Host, Bydliště, Meteo tak, že pro tuto kombinaci existuje pozitivní ordinální závislost mezi některou dvojicí atributů ze skupiny Dotazník (DHodnoceni, DPersonal, DStrava, DUbytování a Dzabava)?

? KL: $\uparrow\uparrow_{0.9}$ Dotazník / Pobyt, Host, Bydliště, Meteo

Meteo.txt

MDatum	MTeplota	MOblaha
4.1.2012	-6.3	slunečno
5.1.2012	-6.6	zataženo
6.1.2012	6.1	srážky
7.1.2012	1.6	srážky
8.1.2012	-1.3	srážky
		7 zataženo
		srážky
		zataženo
12.1.2012	-3.1	srážky
13.1.2012	-8.1	zataženo
14.1.2012	-10.7	srážky
15.1.2012	-5.5	zataženo
16.1.2012	2.3	zataženo
17.1.2012	-1.9	zataženo
18.1.2012	-8.6	zataženo

KL: $\uparrow\uparrow_{0.9}$ Dotazník / Pobyt, Host, Bydliště, Meteo

The screenshot shows the 'Data-mining Task basic parameters' window for a task named '02: Dotaznik_ef3 x Dotaznik_ef3 / Pobyt, Host, Bydliště, Meteo'. The task type is 'KL-Miner' and the data matrix is 'HotelPlusExterni'. The window is divided into several panes:

- ROW ATTRIBUTES:** Lists row attributes such as DHodnoceni, DPersonal_ef3, DStrava_ef3, DUbytovani_ef3, and DZabava_ef3. A green box highlights the word 'Dotazník'.
- QUANTIFIERS:** A table showing quantifiers used in the task:

Type	Range	Rel.	Value	Units
SUM	all	>=	250.00	Abs
KEND	all	>=	0.90	Abs

 A green box highlights the expression $SUM \geq 250 \wedge \tau_b \geq 0.9$.
- COLUMN ATTRIBUTES:** Lists column attributes similar to the row attributes. A green box highlights the word 'Dotazník'.
- CONDITION:** Lists generated conditions for various attributes like Pobyt, Host, Bydliště, and Meteo. A green box highlights the expression $Pobyt (*) \wedge Host (*) \wedge Bydliště(*) \wedge Meteo(*)$.
- Aggregate function:** Shows 'Type: Count(*)' and 'Attribute: -'.
- Task parameters:** Includes options for 'Include 'worse' extensions of condition' (Yes), 'Extensions minimal length check' (Yes), and 'Include extensions of coefficients with no change in the histogram' (Yes).

A blue box at the bottom contains the text: 'Jedno z více možných zadání pro řešení dané analytické otázky'.

KL-kvantifikátor SUM

QUANTIFIERS				
Type	Range	Rel.	Value	Units
SUM	all	>=	250.00	Abs
KEND	all	>=	0.90	Abs

KL Simple frequencies quantifier settings

Interest measure type: **Sum of frequencies**

Sum of frequencies from given part of contingency table

Relation: Greater than or equal

Threshold value: 250

Threshold-value units: Absolute number

Category Range:

	From	To
Rows	0	100
Columns	0	100

Absolute category index
 Relative range [%] to act number of categories

Primary IM Settings:

☐ Set as primary IM	From	To
☐ Normalize value range:	0	1

Note: -

OK Cancel

SUM >= 250 minimálně 250 řádků splňuje podmínku

Kendallův kvantifikátor

QUANTIFIERS				
Type	Range	Rel.	Value	Units
SUM	all	>=	250.00	Abs
KEND	all	>=	0.90	Abs

KL Statistical quantifier settings

Interest measure type: Kendall's TauB coefficient
Kendall's TauB (coefficient of ordinal correlation of two variables) in $<-1;1>$ (the farther is value from 0 the more dependant)

Relation: Greater than or equal

Threshold value: 0.9

Category Range: From 0 To 100
Columns: 0

Absolute category
 Relative range [%] to act number of categories

Parameters: Absolute value of TauB for Kendall's coefficient (ie. interval $<0;1>$ only)

Formula:

Note:

OK Cancel

Kendallův koeficient $\tau_b \geq 0.9$

KL-Miner – příklad výstupu

Task run

Start: 27.2.2016 20:49:33   Total time: 0h 0m 1s

Number of verifications: 45760   Mode: Standard

Number of hypotheses: 54

Add group   Del group   Edit group

Actual group of hypotheses: All hypotheses

Hypotheses in group: 54   Shown hypotheses: 54   Highlighted: 0

Nr.	Id	TauB	Hypothesis
1	37	0.937	DHodnoceni × DPersonal / PDenTydne(So) & POsob(<=2) & HVek(>=od 28 do 60)
2	38	0.937	DPersonal × DHodnoceni / PDenTydne(So) & POsob(<=2) & HVek(>=od 28 do 60)
3	35	0.934	DHodnoceni × DPersonal / PDenTydne(So) & POsob(<=2)
4	36	0.934	DPersonal × DHodnoceni / PDenTydne(So) & POsob(<=2)
5	23	0.919	DHodnoceni × DPersonal / PDenTydne(So) & MTeplota(zima,neutrální)
6	24	0.919	DPersonal × DHodnoceni / PDenTydne(So) & MTeplota(zima,neutrální)
7	1	0.919	DHodnoceni × DPersonal / PNoci(<3;6>,7) & PDenTydne(So)
8	2	0.919	DPersonal × DHodnoceni / PNoci(<3;6>,7) & PDenTydne(So)
9	33	0.919	DHodnoceni × DPersonal / PDenTydne(So) & HVek(>=od 28 do 60) & MTeplota(zima,neutrální)
10	34	0.919	DPersonal × DHodnoceni / PDenTydne(So) & HVek(>=od 28 do 60) & MTeplota(zima,neutrální)
11	11	0.917	DHodnoceni × DPersonal / PNoci(7,<8;13>) & PDenTydne(So)
12	12	0.917	DPersonal × DHodnoceni / PNoci(7,<8;13>) & PDenTydne(So)
13	51	0.916	DHodnoceni × DPersonal / PDenTydne(So) & OSobonoci(>=vyšší) & MTeplota(zima,neutrální)
14	52	0.916	DPersonal × DHodnoceni / PDenTydne(So) & OSobonoci(>=vyšší) & MTeplota(zima,neutrální)
15	49	0.916	DHodnoceni × DPersonal / PDenTydne(So) & OSob(>=2) & OSobonoci(>=vyšší) & MTeplota(zima,neutrální)
16	50	0.916	DPersonal × DHodnoceni / PDenTydne(So) & OSob(>=2) & OSobonoci(>=vyšší) & MTeplota(zima,neutrální)
17	9	0.916	DHodnoceni × DPersonal / PNoci(<3;6>,7) & OSobonoci(průměr,vyšší)
18	10	0.916	DPersonal × DHodnoceni / PNoci(<3;6>,7) & OSobonoci(průměr,vyšší)
19	7	0.915	DHodnoceni × DPersonal / PNoci(<3;6>,7) & OSob(<=3) & OSobonoci(průměr,vyšší)

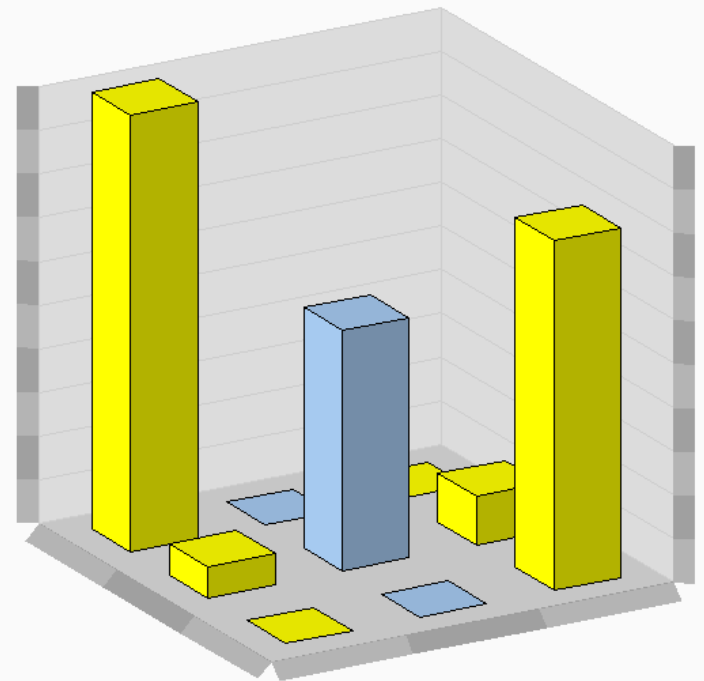
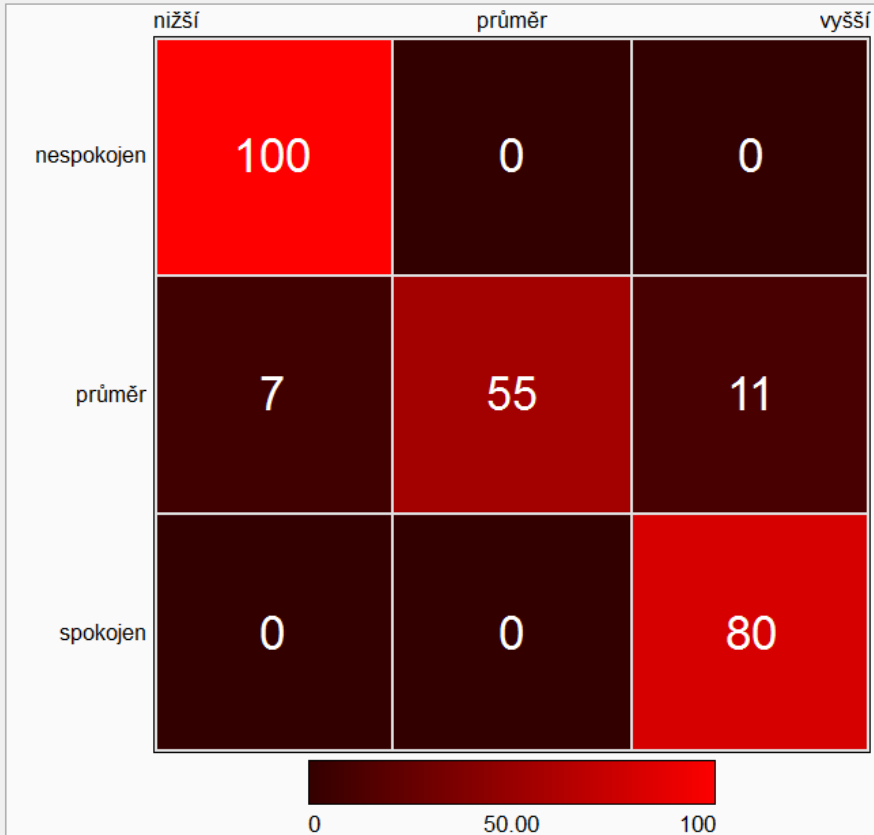

KL-Miner – příklad detailního výstupu (1)

DHodnoceni $\uparrow\uparrow$ DPersonal / PDenTydne(So) $\wedge$ Posob(1,2) $\wedge$ HVek(28 a vyšší)
SUM = 253, $\tau_b = 0.94$

Attributes: DHodnoceni $\times$ DPersonal: frequencies
Condition: PDenTydne(So) & POsob(1, 2) & HVek(od 28 do 60, 60 a více)

TEXT | DATA | FREQUENCIES

KL-Miner – příklad detailního výstupu (2)

DHodnoceni $\uparrow\uparrow$ DPersonal / PDenTydne(So) $\wedge$ HVek(28 a vyšší)
SUM = 342, $\tau_b = 0.90$

Attributes: DHodnoceni $\times$ DPersonal: frequencies
Condition: PDenTydne(So) & HVek(od 21 do 28, od 28 do 60)

TEXT | DATA | FREQUENCIES

	nižší	průměr	vyšší
nespokojen	122	0	0
průměr	16	99	18
spokojen	0	2	85

